

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 461/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Hurtišom, Matice slovenskej 17, Prievidza, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/60/2023 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/60/2023 z 30. apríla 2025. Sťažovateľ sa domáha zrušenia napadnutého rozhodnutia, vrátenia veci na ďalšie konanie najvyššiemu súdu, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom pred Okresným súdom Prievidza pod sp. zn. 8 C 32/2021 po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“) domáhal uloženia povinnosti žalovanej uzavrieť dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov na podklade zmluvy o budúcej zmluve uzatvorenej počas jeho trvania. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 8 C 32/2021 z 25. augusta 2022 žalobu sťažovateľa zamietol a súvisiacim výrokom o trovách konania priznal žalovanej proti sťažovateľovi ich náhradu v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM uzatvorenú počas trvania manželstva a pred zánikom BSM ako zmluvu upravujúcu majetkové vzťahy medzi manželmi nemožno podriaďiť pod žiadnu z dohôd

obsiahnutých v § 143a Občianskeho zákonníka. Keďže výpočet týchto dohôd je taxatívny, žiadna iná dohoda medzi manželmi týkajúca sa majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je prípustná. Zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov považoval za právny úkon, ktorý svojím obsahom a účelom odporuje § 143a Občianskeho zákonníka a navyše sa prieči dobrým mravom. Ďalej uviedol, že dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva možno platne uzatvoriť až po jeho zániku, pričom takéto dohody uzatvorené pred zánikom bezpodielového spoluvlastníctva manželov ako rozporné so zákonom je potrebné neakceptovať aj v prípade, ak by boli uzatvárané s odkladacou podmienkou nadobudnutia účinnosti až po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, namietajúc nesprávne skutkové a právne zistenia a nedostatok odôvodnenia rozsudku okresného súdu. O predmetnom odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 19 Co 87/2022 zo 14. decembra 2022, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľa zaviazal náhradou trov odvolacieho konania. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že uzavretie zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov v čase, keď toto nezaniklo ani nebolo zákonným spôsobom zrušené, je v rozpore so zákonom a aj s dobrými mravmi. V odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzavretá ešte počas jeho existencie je v priamom rozpore s § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vyporiadanie vykonáva až po jeho zániku. Súčasne predstavuje obchádzanie zákonom ustanovených modifikácií bezpodielového spoluvlastníctva podľa § 143a ods. 1 a 2, § 146 ods. 2, § 148 ods. 1 a 2, § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka. S poukazom na závery okresného súdu konštatoval, že výpočet jeho možných modifikácií v § 143a Občianskeho zákonníka je taxatívny (tzv. *numerus clausus*), rovnako ako výpočet dôvodov jeho zániku, ide o kogentné právne normy, v dôsledku čoho nie je prípustná žiadna iná dohoda medzi manželmi týkajúca sa majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva.

4. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom odvolacieho konania sa obrátil na najvyšší súd s dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ odôvodnil najmä prekvapivosťou rozsudku krajského súdu, keďže aplikoval iné ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri rozhodovaní okresného súdu neboli použité (§ 146 ods. 2 a § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

5. Sťažovateľ odôvodňoval prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP tým, že sa krajský súd svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, podľa ktorej zmluvu o budúcej zmluve možno použiť na budúce zmluvy pomenované, ako aj nepomenované, pričom podstatné je iba to, aby boli dodržané náležitosti zmluvy o budúcej zmluve podľa § 50a Občianskeho zákonníka a aby takáto zmluva obsahovala aspoň podstatné náležitosti budúcej zmluvy. Tento svoj názor odôvodňoval na pozadí rozhodnutí najvyššieho súdu (m. m. 5 Cdo 42/2007, 2 Cdo 274/2004, 4 Cdo 146/99, 1 Cdo 180/2009, 1 ObdoV 23/2007, 1 Cdo 109/2004) a ústavného súdu (m. m. I. ÚS 242/07).

6. Nesprávne právne posúdenie podľa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľ identifikoval pri riešení otázky možnosti uzatvorenia zmluvy o budúcej zmluve počas

trvania BSM na účely jeho vyporiadania alebo jeho modifikácie. Bol toho názoru, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadanií bezpodielového spoluvlastníctva manželov bola platná. Rozpor zmluvy s § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka neexistoval, pretože išlo len o predbežnú zmluvu, ktorá nevyporiadavala majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve pred jeho zánikom. Zároveň nebola ani v rozpore s dobrými mravmi ako pravidlami správania, keďže dokazovanie na vynucovanie dohody nebolo vykonané a zmluva bola uzatvorená na základe slobodnej vôle strán. Sťažovateľ argumentoval aj tým, že uzatvorená zmluva neobchádzala ani zákon v už uvedených ustanoveniach, keďže nešlo o zmluvu o modifikácii bezpodielového spoluvlastníctva manželov ani neriešila jeho zánik. Riešila len povinnosť uzatvoriť budúcu dohodu o vyporiadanií po jeho zániku, teda kontraktačnú povinnosť smerujúcu k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

7. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolanie sťažovateľa zamietol. Z obsahu odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že dovolanie v časti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP bolo vyhodnotené ako neprípustné a v časti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako nedôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v rámci svojej sťažnostnej argumentácie označil závery najvyššieho súdu za nesprávne a neúplné, a tým porušujúce ním označené práva podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako najvyšší súd reagoval na jeho námietku o prekvapivosti rozsudku krajského súdu a tiež na ním namietanú neúplnosť a zmätočnosť rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v jeho záležitosti, najmä pokiaľ ide o konštatovanie neplatnosti zmluvy o budúcej dohode o vyporiadanií BSM pre (i) rozpor so zákonom, (ii) pre jej obchádzanie zákona, ako aj jej (iii) rozpor s dobrými mravmi. Sťažovateľ ďalej namieta, že najvyšší súd pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nesprávne reagoval na ním označené rozhodnutia najvyššieho súdu a ústavného súdu, od ktorých sa svojím rozsudkom odklonil krajský súd. V závere svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ vyslovil nesúhlas s tým, ako najvyšší súd posúdil ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v rámci čoho polemizuje s právnymi závermi najvyššieho súdu, podľa ktorých zmluva o budúcej dohode o vyporiadanií BSM uzatvorená počas jeho trvania je neplatným právnym úkonom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie sťažovateľa, ktorou namieta neúplnosť a nesprávnosť záverov vyplývajúcich z rozsudku najvyššieho súdu.

10. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd posudzoval rozsudok krajského súdu predovšetkým z hľadiska tzv. procesnej nearbitrárnosti [§ 420 písm. f) CSP (dodržania štandardov odôvodnenia)], pričom rozsudok krajského súdu z pohľadu referenčnej normy (§ 393 ods. 2 CSP) vyhodnotil za taký, ktorý bol riadne odôvodnený.

11. Najvyšší súd po rekapitulácii dovtedajšieho priebehu konania, zisteného skutkového stavu a jeho právneho posúdenia v reakcii na dovolacie námietky sťažovateľa podrobne analyzoval

odôvodnenie rozsudku krajského súdu, pričom dospel k záveru, že sťažovateľ dostal adekvátne odpovede na ním uplatňované námietky v priebehu celého súdneho konania. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, že najvyšší súd aj formou citácií prebratých z odôvodnenia rozsudku krajského súdu podrobne reagoval na všetky námietky sťažovateľa, ktoré uplatnil v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, pričom od najvyššieho súdu dostal adekvátne a racionálne odpovede, prečo jeho námietky neboli spôsobilé zvrátiť meritórne závery rozsudku krajského súdu (body 19.3 až 19.5 napadnutého rozhodnutia). Ústavný súd sa preto nestotožňuje s kritikou sťažovateľa namierenou proti konštatovanej neprípustnosti jeho dovolania podaného podľa § 420 písm. f) CSP najvyšším súdom. Je totiž zrejmé, že krajský súd dal odpovede na otázky podstatné pre poskytnutie súdnej ochrany v predmetnom súdnom konaní.

12. Keďže sťažnostná argumentácia sťažovateľa sa obsahovo prekrýva s tou, ktorá ním už bola uplatnená v jeho dovolaní (sťažovateľ duplicitne uplatňuje svoju dovoláciu argumentáciu a od ústavného súdu očakáva jej dodatočné prehodnotenie), ako aj s poukazom na vyčerpávajúce odpovede najvyššieho súdu na tieto námietky ústavný súd nepovažuje za účelné poskytnúť tie isté odpovede (hoc vyjadrené inými slovami), ktoré sťažovateľ už dostal od najvyššieho súdu.

13. Z obsahu napadnutého rozhodnutia ďalej vyplýva, prečo najvyšší súd nevyhodnotil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP za prípustný, keď po podrobnej analýze sťažovateľom označenej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu a ústavného súdu, od ktorej sa mal odkloniť krajský súd, dospel k záveru, že predmetná rozhodovacia činnosť sa týkala odlišných skutkových a právnych otázok, pretože žiadne z týchto rozhodnutí neriešilo sťažovateľom položenú otázku, „[č]i je možné zmluvu o budúcej zmluve uzavrieť aj v oblasti úpravy BSM, či už na modifikáciu BSM, alebo na budúce vyporiadanie BSM.“.

14. Ústavný súd najmä s ohľadom na komplexnosť a precíznosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia považuje za dostačujúce formou jednoduchého odkazu na príslušné časti napadnutého rozhodnutia (body 27 až 27.5 napadnutého rozhodnutia) poukázať na jeho úvahy podrobne analyzujúce judikatúru, od ktorej odklon sťažovateľ namieta. Nad rámec už uvedeného je potrebné ďalej konštatovať, že len samotná skutočnosť, že sťažovateľom označené rozhodnutia riešili všeobecné otázky týkajúce sa problematiky zmluvnej autonómie a jej limitov, ktoré však priamo nesúviseli s inštitútom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorý nepochybne predstavuje špecifickú a právnou úpravou aj osobitne regulovanú oblasť spoločenských vzťahov, nemôže bez ďalšieho generovať relevantnú bázu rozhodovacej činnosti, ktorá by bola určujúca pre jeho následnú rozhodovaciu činnosť a v prípade jej nerešpektovania pre konštatovanie relevantného judikatúrneho odklonu zakladajúceho dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Pokiaľ ide o posúdenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, najvyšší súd podstatnú právnu otázku, od ktorej posúdenia záviselo rozhodnutie krajského súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola dosiaľ vyriešená, identifikoval takto: „*či v konkrétnych okolnostiach danej veci došlo k správne právnemu posúdeniu Zmluvy o budúcej dohode o vysporiadaní BSM uzavretej manželmi počas trvania BSM ako neplatnej pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka.*“ A dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa v tejto časti nie je dôvodné.

16. Najvyšší súd v tomto smere vychádzal z premisy, že ak strany uzavreli za trvania manželstva a bezpodielového spoluvlastníctva zmluvu o budúcej dohode o jeho vyporiadaní, uzatvorili budúcu dohodu o veciach a majetkových hodnotách, ktoré v dobe uzatvorenia tvoria ich bezpodielové spoluvlastníctvo. Tým sa vytvoril predpoklad na konštatovanie, že uzatváranie zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva počas jeho trvania pod podmienkou, že dôjde k jeho zrušeniu, by viedlo účastníkov takejto dohody k presvedčeniu, že vyporiadanie spoločných vecí a majetkových hodnôt je vyriešené bez zreteľa na ďalej trvajúce majetkové spoločenstvo a že predmetom dohody sú tie veci a majetkové hodnoty, ktoré boli spoločné v čase uzatvorenia dohody. Podľa najvyššieho súdu iný výklad rozširujúci možnosť zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov aj na vyporiadanie pred jeho zánikom je v rozpore s kogentnou úpravou § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Reflektujúci princíp zmluvnej voľnosti a primeranosti jeho obmedzenia, sa najvyšší súd následne zaoberal otázkou, či kolízia zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov s § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka je subsumovateľná pod znenie § 39 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd dospel k záveru, že rozpor takejto dohody s § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyvoláva právny následok v podobe absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka).

17. Z už uvedených dôvodov považoval najvyšší súd za nadbytočné analyzovať ďalšie námietky nastolené sťažovateľom v jeho dovolaní orientované najmä na posúdenie (ne)platnosti zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov aj z iných dôvodov, ako je (i) obchádzanie zákona a (ii) rozpor s dobrými mravmi, prípadne osobitne reagovať na námietky smerujúce proti jej vnímaniu ako zmluvy modifikujúcej bezpodielové spoluvlastníctvo.

18. S týmito závermi najvyššieho súdu nesúhlasí sťažovateľ v tom smere, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva nie je samotnou dohodou o vyporiadaní, a preto nemôže byť v rozpore s § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom tvrdí, že takýto zmluvný konštrukt smeruje výlučne k právom dovolenému konaniu. Ďalej namieta správnosť záveru najvyššieho súdu, podľa ktorého vyporiadanie spoločných vecí a majetkových hodnôt je zmluvou o budúcej zmluve vyriešené bez zreteľa na ďalej trvajúce majetkové spoločenstvo, pretože tento dôsledok z jej obsahu vôbec nevyplýva, keďže vyžaduje ešte uzatvorenie hlavnej zmluvy. Sťažovateľ tiež zastáva názor, že zmluva o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva nie je nástrojom obchádzania § 143a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 148 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 148a ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože nemá s týmito ustanoveniami žiadnu súvislosť, keďže smeruje jedine k budúcej vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva, nie k jeho modifikácii počas jeho trvania.

19. V širšom kontexte najvyšším súdom naznačených súvislostí ústavný súd konštatuje, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov predstavuje nosný inštitút súčasnej právnej úpravy majetkových práv manželov. Jeho súčasťou je aj regulácia jeho vyporiadania, ktorá bezpochyby prináša isté výkladové komplikácie, a to aj pomerne jasne formulovaných zákonných ustanovení. Tieto výkladové zložitosti sú mnohokrát determinované zložitou a komplexnou vzťahov, ktoré počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva medzi manželmi vznikajú.

20. Základným účelom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je určenie, komu budú po jeho zániku patriť jeho jednotlivé súčasti, ktoré dovtedy boli spoločné pre oboch manželov. Aktuálna právna úprava uznáva tri dôvody jeho vyporiadania, za ktoré možno považovať (i) dohodu (ide o preferovaný inštitút vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva), (ii) rozhodnutie súdu a (iii) zákonnú nevyvrátiteľnú domnienku jeho vyporiadania. Zo súčasnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vyplýva, že tieto tri právne dôvody vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov môžu byť vzájomne kombinované spôsobom, podľa ktorého jeho rôzne súčasti môžu byť vyporiadané odlišnými právnymi dôvodmi. Problematickou otázkou ostáva, či počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva možno uzatvoriť zmluvu o budúcej dohode o jeho vyporiadaní. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou činnosťou zdôrazňuje, že jeho primárnou úlohou nie je interpretovať podústavné právne predpisy, prípadne odstraňovať nejasnosti generované viacerými možnými interpretačnými alternatívami, ale právne problémy tohto typu je potrebné prioritne riešiť na úrovni všeobecného súdnictva využitím zjednocujúcich mechanizmov v situácii rozchádzajúcej sa rozhodovacej činnosti alebo z pozície autority najvyššieho súdu nasmerovaním ďalšej judikatúry všeobecných súdov nižšej inštalácie v prípadoch dosiaľ nevyriešenej právnej otázky.

21. Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že zmluvu možno chápať ako *ex ante* pôsobiaci konsenzuálny nástroj usmernenia ľudského konania orientovaného na realizáciu určitého účelu. Prostriedkom pôsobenia na vôľu tej-ktorej zmluvnej strany je zmluvou ustanovená povinnosť vyjadriteľná ako miera nutnosti jej správania v zmluvných (svojou povahou prevažne majetkových) vzťahoch. V oblasti súkromného práva predstavuje zmluva najčastejší samostatný právny dôvod vzniku práv a povinností. Výnimkou nie je ani zmluva o budúcej zmluve s tým rozdielom, že táto je prioritne konštruovaná ako kontraktačný záväzok (povinnosť) uzatvoriť budúcu (realizačnú) zmluvu, ktorej uzatvorením dochádza k priamemu založeniu právneho vzťahu (vzniku práv a povinností) z realizačnej zmluvy. Pre účely dovŕšenia právneho pomeru (t. j. súboru práv a povinností, ku ktorým vzniku smeruje vôľa zmluvných strán) je potrebné, aby k zmluve o budúcej zmluve pristúpila aspoň jedna právna skutočnosť v podobe dvojstranného právneho úkonu (realizačnej zmluvy), pričom v okolnostiach danej veci do tejto schémy kontraktačného procesu vstupuje (pred fázou uzatvorenia realizačnej zmluvy) ešte rozhodnutie súdu (iná právna skutočnosť) vyvolávajúce zánik bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Celý právny pomer, t. j. súbor práv a povinností, ku ktorému smeruje kontraktácia, tak vzniká na základe zloženej právnej skutočnosti pozostávajúcej z právneho úkonu (zmluvy o budúcej zmluve), rozhodnutia súdu o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nadväzujúceho právneho úkonu (realizačnej zmluvy). Z už uvedeného vyplýva, že zmluva o budúcej zmluve už v čase svojho vzniku ustanovuje práva a povinnosti smerujúce k uzatvoreniu realizačnej zmluvy, ako aj tie práva a povinnosti, ktoré majú byť po uzatvorení budúcej zmluvy pre jej strany záväzné.

22. Z formálnoprávneho hľadiska možno so sťažovateľom súhlasiť, pokiaľ tvrdí, že uzatvorením zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva v čase jeho trvania ešte nedochádza k jeho vyporiadaniu (práva a povinnosti z budúcej zmluvy ešte nepôsobia). Sťažovateľ však opomína, že podstatou a účelom zmluvy o budúcej zmluve (vrátane tej, prostredníctvom ktorej má dôjsť k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva) je dovŕšenie celého zmluvného procesu v podobe uzatvorenia realizačnej zmluvy, z čoho vyplýva, že právny pomer konštruovaný zmluvou o budúcej zmluve je potrebné chápať v jeho organickej jednote (napriek tomu, že vznik práv

a povinností z neho vyplývajúcich je viacstupňovo podmienený), a teda aj v kontexte s povinnosťami v budúcnosti vyplývajúcimi z realizačnej zmluvy. Spätosť zmluvy o budúcej zmluve s realizačnou zmluvou spočíva v tom, že zmluva o budúcej zmluve vytvára pre oprávnenú stranu silnú hmotnoprávnú pozíciu (vynúiteľnú aj prostredníctvom orgánov verejnej moci) na dovŕšenie vzniku právneho vzťahu z realizačnej zmluvy, ako aj následnej vynúiteľnosti práv vyplývajúcich z budúcej zmluvy. Inými slovami (a reagujúc na námietku proti záveru najvyššieho súdu o vyriešení vyporiadania spoločného majetku zmluvou o budúcej zmluve), realizačná zmluva je len dovŕšením procesu predpokladaného a s právnou záväznosťou predpísaného (pre prípad splnenia podmienky zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov) zmluvou o budúcej zmluve. Uvedenú tézu koncentrovane vyjadril najvyšší súd aj tézou: „[a]k... strany sporu uzavreli za trvania manželstva a za trvania BSM Zmluvu o budúcej dohode o vyporiadaní BSM, uzatvorili budúcu dohodu o veciach a majetkových hodnotách, ktoré v dobe uzavretia tvorí ich spoločné BSM.“ (bod 46 napadnutého rozhodnutia).

23. Následne výkladom znenia § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel najvyšší súd k záveru, podľa ktorého vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva možno vykonať až po jeho zániku. Tento právny záver možno nepochybné pri zachovaní jeho pôvodného významu preformulovať aj spôsobom, že § 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka z hľadiska účinkov jeho pôsobenia bráni takému zmluvnému dojednaniu (okrem zákonom ustanovených výnimiek modifikácie rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov počas jeho trvania), ktorým sa počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov vytvárajú zmluvné pravidlá, ktorými alebo prostredníctvom ktorých dochádza (môže dôjsť) k jeho vyporiadaniu, resp. kategoricky a bezvýnimčne platí, že pravidlá vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (v širšom zmysle) si možno dohodnúť až po jeho zániku. Premisy o normatívnej a obsahovej spätosti zmluvy o budúcej zmluve s realizačnou zmluvou a časovom obmedzení pri vytváraní pravidiel o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov boli určujúce pre záver najvyššieho súdu o rozpore zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzatvorenej počas jeho trvania so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

24. Inými slovami, bolo konštatované, že ak kogentnému ustanoveniu § 149 Občianskeho zákonníka odporuje vykonanie zmluvného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov pred jeho zánikom (a dovolená je len predmetná dispozícia *ex post*), odporuje tomuto ustanoveniu aj právna fixácia takého obsahovo predčasného a zakázaného riešenia prostredníctvom zmluvy o budúcej zmluve, teda na báze formálnej eliminácie materiálneho účelu dotknutého zákonného inštitútu (čo je v nadväznosti najmä na odsek 22 tohto odôvodnenia aj reakciou na námietku o absencii odporovania aj zmluvy o budúcej zmluve označenému ustanoveniu, keďže nie je samotnou dohodou o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov). Vo všeobecnej rovine možno uzavrieť, že ak odporuje zákonu realizačná zmluva, odporuje mu aj jej predobraz v podobe zmluvy o budúcej zmluve, a to bez ohľadu na okolnosť, že by v tejto súvislosti rovnako obstála téza o obchádzaní zákona, čo však nie je z hľadiska výsledkovej spravodlivosti podstatné, keďže by to viedlo k rovnakému výsledku o neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve.

25. V naznačených súvislostiach ústavný súd, reflektujúc spôsob odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v kontexte sťažnostných námietok, konštatuje, že citované závery vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu predstavujú dostačujúce odpovede (bez známok

interpretačného excesu alebo prvkov zjavnej neodôvodnenosti) na nosnú argumentáciu sťažovateľa, ktorou spochybňoval právne posúdenie svojej záležitosti najvyšším súdom, keď tento konštatoval absolútnu neplatnosť zmluvy o budúcej dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov uzatvorenej počas jeho trvania.

26. V závere je potrebné ďalej uviesť, že argumentácia sťažovateľa je len bežnou právnou polemikou na úrovni zákona orientovanou na posúdenie otázky (ne)platnosti právneho úkonu bez reflexie okolnosti, že ústavný súd nie je odvolacím ani dovolacím súdom a na žiadnom článku inštančnej postupnosti nenahrádza všeobecné súdy, nerieši teda „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť ich rozhodnutí, ktorá sa odvíja od ústavnoprávne relevantného odôvodnenia (námietok) ústavnej sťažnosti. Polemika (len) na úrovni zákona nemôže bez ústavnoprávnej dimenzie (intenzity) zásahu do základných práv arbitrárnym alebo zjavne neodôvodneným rozhodnutím vyvolať vyhovenie ústavnej sťažnosti.

27. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za také, ktoré by bolo zmätočné, prípadne zjavne neprimerané (excesívne), a to aj z pohľadu hodnotenia odôvodnenia rozsudku krajského súdu, a preto, berúc do úvahy aj limitovaný ústavnosúdny prieskum (ústavný súd nie je bežnou opravnou inštanciou), nemôžu byť označené námietky sťažovateľa základom toho, aby jeho záležitosť bolo možné posunúť do roviny meritórneho ústavnosúdného prieskumu.

28. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

29. Z už uvedených dôvodov ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, pretože medzi namietaným porušením označených práv a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nebola zistená kauzálna súvislosť.

30. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu